

► VD HAR ORDET

FOTO: ROSIE ALM

Krav behöver följas upp

När bostadsområdet Annedal i västra Stockholm, på gränsen till Sundbyberg, projekterades var ambitionen att skapa ett område med en tydlig miljöprofil där låg energianvändning och miljöanpassat byggande var i fokus. Till grund för detta upprättade Stockholms Byggmästareförening ett särskilt miljöprogram för området som samtliga byggherrar frivilligt skrev under och åtog sig att följa.

Kriterierna i miljöprogrammet som togs fram 2009 var hårda men realistiskt satta. Ett av dem var att energiförbrukningen i husen skulle vara högst 75 kWh per kvadratmeter och år, vilket kan jämföras med myndighetskravet som då låg på 110 kWh. Nu, efter att husen har varit bebodda i drygt två år, har vi genomfört en utvärdering av hur byggherrarna lyckats nå de mål som ställdes upp.

Vi som branschorganisation anser att man måste följa upp och utvärdera satta mål. Det ger företagen möjlighet att ta med sig erfarenheterna in i nästa projekt och förhoppningsvis kan de leda till att ytterligare steg tas på vägen mot ett långsiktigt hållbart byggande.

Elisabeth Martin
Verkställande direktör
Stockholms Byggmästareförening

Bättre uppföljningar behövs

NCC är en av branschrepresentanterna i Svebys styrgrupp och företaget arbetar aktivt med programmet. Tydlighet och mer rättvis konkurrens lyfts fram som de två främsta fördelarna med Sveby vars syfte är att underlätta vid överenskommelser om energianvändning.

Jenny Winblad von Walter arbetar som hållbarhetsansvarig på NCC Boende och är ordförande i teknik- och miljöutskottet på Stockholms Byggmästareförening. Hon ser hur viktigt det är att prata samma språk när man talar med olika aktörer om energianvändning, inte minst för att få jämförbara värden som går att följa upp.

– Att jobba gemensamt för att driva branschen framåt i de här frågorna känns som ett mycket bättre alternativ än att vart och ett av företagen ska uppfinna hjulet. NCC är ett stort företag och vi har resurser att gå före och leda vägen, säger hon.

Behovet av ett gemensamt synsätt inom bygg- och fastighetsbranschen har uppstått för att byggreglerna är otydliga, något som försvårat arbetet med energieffektivisering och mätning av förbrukning.

FOTO: PRESSBILD

– Energikraven i BBR är luddiga på så sätt att man exempelvis inte har specificerat brukarindata för inomhustemperatur, luftflöden och tappvarmvatten. Alla dessa saker finns detaljredovisade i Svebys checklista, vilket gör det hela mycket tydligare och lätthanterligt.

Checklistan lämnar alltså mindre utrymme för egna tolkningar, något som förstås får positiva konsekvenser för konkurrenssituationen.

– Vi uppmanar kommuner att göra bättre uppföljningar av kraven som finns i BBR. I dag görs det inte i tillräckligt hög utsträckning, säger Jenny Winblad von Walter.

Uppföljning är A och O

– Uppföljningen är helt avgörande för framtiden. Om vi inte vet hur vi ligger till går det inte heller att driva utvecklingen framåt på ett effektivt sätt.

Bland brukarindatan syns förbrukning av tappvarmvatten och inomhustemperatur, element som i hög grad påverkas av livsstilen hos de boende.

– Jag skulle önska att vi verifierade själva husen, utan att behöva ta hänsyn till brukarbeteenden. Om man har tre långduschande tonårsbarn hemma och konstant öppna fönster påverkar det naturligtvis energianvändningen på ett sätt som vi i egenskap av byggherrar inte kan påverka, konstaterar Jenny Winblad von Walter och tillägger att hon hoppas att Sveby i framtiden ska kunna användas för ännu fler typer av byggnader:

– Jag vet att det finns en efterfrågan på riktlinjer för hotell och idrottshallar, så där finns en viktig utvecklingspotential.

TEXT: NICOLE KLING

Svebys checklista gör det hela mycket tydligare.

Jenny Winblad von Walter, NCC Boende.

»SVEBY GÖR DET ENKLARE ATT TALA SAMMA SPRÅK«

JENNY WINBLAD VON WALTER
HÅLLBARHETSANSVARIG
PÅ NCC BOENDE

Anita Aspegren:
Vi vill driva på
energieffektiviseringen

Sveby ger branschen gemensamt synsätt

Sveby är ett hjälpmedel som ska underlätta för beställare och entreprenör att skriva bra och tydliga avtal kring energianvändningen i byggnader. Förhoppningen är att programmet ska underlätta för branschen att bygga mer energieffektivt.

Enligt ett EU-direktiv ska alla nyproduktioner vara så kallade nära nollenergibyggnader år 2020. För att uppnå de tuffare kraven är det viktigt att branschen är enig om hur man ska jobba med energieffektivisering och vilka metoder för mätning och uppföljning som ska användas.

– Sveby är en central pusselbit för att nå målet. Vi räknar med att byggsektorn står för cirka 40 procent av energianvändningen, vilket gör att effektiviseringspotentialen här är stor, säger Anita Aspegren, chef på avdelningen för energieffektivisering på Energimyndigheten.

Ska skynda på utvecklingen

Energimyndigheten är huvudfinansiär till Sveby som är ett branschöverskridande program som tar fram hjälpmedel för överenskommelser mellan byggherre och entreprenör om energianvändning.

– Vi har gjort strategiska finansieringar inom byggsektorn, eftersom vi vill driva

på utvecklingen inom energieffektivisering. För att kunna göra det är det jätteviktigt att alla aktörer – både de som finns i branschen men också vi som finns runtomkring, myndigheter och politiker med flera – har en samsyn på frågan.

Svebys anvisningar gäller för nya byggnader, men kan till viss del användas vid större ombyggnader. Olika typer av bestånd har olika utmaningar för att få ner energianvändningen. Gemensamt är att alla behöver se över klimatskalet innan man tittar på andra åtgärder: om det inte är bra isolerat eller om fönstren är otäta leder det inte till en optimerad uppvärmning oavsett metod, förklarar Aspegren.

Olika tolkningar problematiskt

Boverkets byggregler (BBR) bestämmer bland annat riktvärden kring energihushållning. Problemet är att reglerna lämnar utrymme för tolkning, något som lett till en spretig tillämpning.

– Om det inte finns gemensamma metoder för hur man tyder begreppen

är risken att resultaten inte blir jämförbara. Detta kan i sin tur leda till osund konkurrens där somliga lägger ambitionsnivån lägre än andra – utan att för den sakens skull bryta mot bestämmelserna, säger Anita Aspegren och tillägger:

– Ju mer konsensus kring vad som gäller, desto lättare är det att följa upp lagstiftningens syfte.

Stora aktörer samsas i Sveby

Sveby är ett utvecklingsprogram som drivs av bygg- och fastighetsbranschen. Med i styrgruppen finns 14 branschrepresentanter som även är delfinansiärer och aktivt deltar i utvecklingsarbetet.

– Vi är inne i en spännande fas nu där vi diskuterar hur Sveby ska utvecklas, spridas och användas ännu bredare. Nästa steg handlar om vem eller vilka som ska vara motorn i den utvecklingen och vilka ytterligare aktörer som kan tänkas ta det vidare.

Vad gäller renoveringar av det befintliga beståndet ligger den stora

energieffektiviseringen i att ta ett helhetsgrepp på byggnaden och göra flera förbättringar samtidigt. Det blir oftast både billigare och dessutom smidigare för de hyresgäster som eventuellt måste evakueras under tiden.

På önskelistan:

innovationsupphandlingar

De nya EU-direktiven innebär även tuffare byggregler. Detta gör att det blir ännu viktigare att kunna verifiera att man klarar reglerna och förutsätter en samsyn kring vad det är man ska klara.

Agneta Aspegren framhåller att beställarkompetensen är avgörande för att nå effektiviseringsmålen och för att Sverige ska kunna gå i bräschen för hållbarhetsarbete.

– På min önskelista står att fler ska våga göra så kallade innovationsupphandlingar, där beställaren anger vilken funktion som önskas, men inte specificerar hur det ska uppnås.

TEXT: NICOLE KLING

Vi är inne i en spännande fas nu där vi diskuterar hur Sveby ska utvecklas, spridas och användas ännu bredare. ”

Anita Aspegren, chef på avdelningen för energieffektivisering på Energimyndigheten.

ANITA ASPEGREN I KORTHET

Karriär i korthet: Expert på Regeringskansliet, därefter enhetschef på Konsumentverket, chef på avdelningen för energieffektivisering på Energimyndigheten sedan 2011.

Bostad: Villa i Täby.

Intressen: Segling.

Bästa mat: Älskar italiensk mat.

Drömmresmål: Jag har aldrig varit på Gotska sandön och dit skulle jag gärna vilja åka.

Världens häftigaste byggnad: Har svårt att säga en enda byggnad, men jag fascinerar av hur kontrasterna i Berlin samspelar, trots helt olika arkitektoniska stilar och åldrar.

Dold talang: Jag har tidigare varit ponnytravkusk!

Sveby – Standardisera och Verifiera Energiprestanda i Byggnader

Sveby står för »Standardisera och Verifiera Energiprestanda i Byggnader» och är ett branschöverskridande program som tar fram hjälpmedel för överenskommelser om energianvändning.

Sveby riktar sig till aktörer i de olika branscher som berörs av hur byggnaders energiprestanda definieras och verifieras, som till exempel fastighetsägare, kommuner, exploatörer, entreprenadföretag och konsulter.

Svebys material är framtaget och godtaget av ett flertal större företag och intresseorganisationer i byggbranschen. Olika hjälpmedel, material och checklistor är gratis att använda och kan laddas ner från deras webbplats: www.sveby.org.

Sveby-programmet är branschens tolkning av de funktionskrav på energihushållning som finns i Boverkets Byggregler, (BBR). Genom en gemensam syn på dessa, till synes enkla men i avtalssammanhang mycket komplicerade, föreskrifter hjälper Sveby-programmet att skapa överenskommelser och praxis för att klara funktionskraven och undvika tvister mellan olika aktörer i byggprocessen.

Energimyndigheten är huvudfinansiär och styrgruppen består av 14 branschrepresentanter: Byggherrarna, Diligentia, Fastighetsägarna, HSB, JM, NCC, PEAB, Riksbyggen, SABO, Skanska, Svenska Bostäder, Sveriges Byggindustrier, Vaskronan och Veidekke.